
Notitie

Regionale afspraken huisvesting
arbeidsmigranten De Bevelanden

Voorwoord

De afgelopen jaren speelden arbeidsmigranten al een prominente rol bij het invullen van vacante arbeidsplaatsen in Zeeland, maar ook in onze regio De Bevelanden. Door economische groei en uiteenlopende trends en ontwikkelingen stijgt de vraag naar arbeidsmigranten de komende jaren naar verwachting verder. Het succesvol aantrekken van arbeidsmigranten begint bij voldoende, geschikte huisvesting, zowel kwantitatief, maar zeker ook kwalitatief. Deze aspecten spelen met de huidige situatie rondom de corona-crisis een nog prominentere rol.

De omvangrijke opgave en het gedeelde belang zijn voor de regio de aanleiding om samen op te trekken. Samen met ruimtelijk-economisch adviesbureau Stec Groep onderzochten we de afgelopen maanden de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan arbeidsmigranten in de 5 Bevelandse gemeenten: nu en voor de komende jaren. In het onderzoek is de prognose gemaakt op basis van het huidige aantal arbeidsmigranten op de Bevelanden, demografische en economische indicatoren. Momenteel wonen en werken er circa 2.350 arbeidsmigranten op de Bevelanden. Dit aantal groeit naar verwachting met 1.000 migranten in de komende 10 jaar. Automatisering en robotisering zorgen de komende 10 jaar niet voor significante vermindering van arbeidskrachten.

Op basis van de behoefte aan arbeidsmigrantenhuisvesting is vervolgens regionaal beleid opgesteld hoe te voorzien in de verwachte behoefte. Dit is in het belang van het bedrijfsleven, regiogemeenten en de arbeidsmigranten. Eenduidig regionaal beleid leidt ertoe dat er een duidelijk en gelijklopend kader wordt meegegeven aan initiatiefnemers voor de huisvesting van arbeidsmigranten en hiermee 'shopgedrag' tussen de Bevelandse gemeenten kan worden tegengegaan. Het beleid voorziet – onder voorwaarden – ook in maatwerk, mits dit aan de voorkant regionaal wordt afgestemd. Ofwel: We creëren een gelijk speelveld door uitgangspunten en randvoorwaarden voor huisvesting vast te leggen in regionaal beleid.

Kees Verburg

Bestuurlijk opdrachtgever Bestuurlijk Platform De Bevelanden

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verdeelsleutel per gemeente (kwantitatieve afstemming)	4
3	Uitgangspunten voor huisvestingsinitiatieven (kwalitatieve afstemming)	6
	3.1 Kwalitatieve uitgangspunten voor verblijf in reguliere woningen	6
	3.2 Kwalitatieve uitgangspunten voor verblijf op agrarische erven	7
	3.3 Kwalitatieve uitgangspunten voor verblijf in daarvoor bedoelde Huisvestingsvoorziening	8
4	Uitvoeren en monitoren gemaakte afspraken (procesmatige afstemming)	10

1 Inleiding

In 2019 voerde adviesbureau Stec Groep voor het Bestuurlijk Platform De Bevelanden een uitgebreid onderzoek uit naar de huidige en toekomstige behoefte aan arbeidsmigrantenhuisvesting op De Bevelanden. Hieruit is een verwachte groei voor de komende tien jaar van circa 1.000 arbeidsmigranten naar voren gekomen. Daarna zijn stappen gezet om te komen tot regionale afstemming over de kwantitatieve en kwalitatieve invulling van de **huisvestingsopgave** die hieruit voortvloeit. In voorliggende notitie is de regionale kwantitatieve afstemming uitgelicht, zijn de overeengekomen kwalitatieve uitgangspunten voor huisvestingsinitiatieven nader toegelicht en worden de procesmatige afspraken op een rij gezet.

2 Verdeelsleutel per gemeente (kwantitatieve afstemming)

In overleg met alle gemeenten is onderstaande verdeelsleutel (tabel 1) tot stand gekomen. In de verdeelsleutel is in samenspraak met alle individuele gemeenten rekening gehouden met:

- Het aantal en aandeel arbeidsmigranten nu en in 2030 ten opzichte van de totale bevolking in de betreffende gemeenten;
- De verwachte ontwikkeling van de beroepsbevolking tot 2030 per gemeente;
- Het aandeel banen in sectoren waar arbeidsmigranten primair binnen werkzaam zijn per gemeente.

De kwantitatieve verdeelsleutel in aantallen te huisvesten arbeidsmigranten de komende 10 jaar gaat over de regionale uitbreiding van de huisvesting van arbeidsmigranten. Als het gaat over vervanging van bestaande huisvesting binnen de regio wordt hier regionaal ook naar gekeken en regionaal afgestemd in welke gemeente dit het beste – conform de (ruimtelijke) kaders – kan plaatsvinden.

Tabel 1: Verdeelsleutel en bijbehorend aantal huisvestingsplaatsen

	Verdeelsleutel	Gemiddeld jaarlijks aantal huisvestingsplekken	Aantal huisvestingsplekken komende 10 jaar
Borsele	20%	20	200
Goes	30%	30	300
Kapelle	10%	10	100
Noord-Beveland	10%	10	100
Reimerswaal	30%	30	300
Totaal De Bevelanden	100%	100	1.000

Bron: Stec Groep (2019).

De achterliggende indicatoren die input zijn geweest voor de totstandkoming van de verdeelsleutel zijn in onderstaande tabel uitgewerkt. Ook het te verwachten aandeel arbeidsmigranten in 2030 per gemeente is weergegeven uitgaande van bovenstaande verdeelsleutel en de verwachte groei voor de komende tien jaar van circa 1.000 arbeidsmigranten.

Tabel 2: indicatoren demografie en arbeidsmarkt

	Huidig aandeel arbeids- migranten*	Verwacht aandeel arbeids- migranten 2030**	Huidig aandeel bevolking	Aandeel bevolking 2030	Ontwikkeling beroeps- bevolking tot 2030	Banen in top 10 sectoren met arbeids- migranten***
Borsele	20%	20%	22,0%	20,8%	-12%	20%
Goes	25%	30%	36,4%	37,6%	-3%	7%
Kapelle	10%	10%	12,4%	12,0%	-9%	24%
Noord-Beveland	10%	10%	7,4%	7,5%	+2%	16%
Reimerswaal	40%	35%	21,7%	22,1%	-1%	31%
Totaal De Bevelanden	100%	100%	100%	100%	-4,7%	16%

Bron: Stec Groep (2019), onder andere op basis van CBS (2019, 2017), Databank Zeeland & LISA. *cijfers zijn indicatief en per gemeente afgerond op 5%, het totaal wijkt daardoor licht af van 100%. **Op basis van huidige aandeel en verwachte groei aantal arbeidsmigranten o.b.v. verdeelsleutel tabel 1. Indicatief en per gemeente afgerond op 5%, het totaal wijkt daardoor licht af van 100%. ***Banen in top 10 sectoren waar arbeidsmigranten primair in werkzaam zijn (onderzoek SEO, 2018), als aandeel binnen totaal aantal banen in gemeente.

DUIDING INDICATOREN EN VERWACHT AANDEEL ARBEIDSMIGRANTEN 2030

- Het aandeel inwoners in Goes binnen de regio is aanzienlijk groter dan het aandeel arbeidsmigranten in Goes binnen de regio. Het aandeel inwoners in Goes ten opzichte van de regio groeit bovendien nog licht tot 2030, de beroepsbevolking krimpt licht (maar deze krimp is beneden gemiddeld).
- In Reimerswaal zien we juist het tegenovergestelde: het aandeel arbeidsmigranten in Reimerswaal ten opzichte van de regio is juist aanzienlijk groter dan het aandeel inwoners. Het aandeel inwoners in Reimerswaal binnen de regio blijft tot 2030 ongeveer gelijk.
- Voor de gemeenten Borsele, Kapelle en Noord-Beveland is het aandeel inwoners ten opzichte van de regio en het aandeel arbeidsmigranten ten opzichte van de regio grofweg in evenwicht. Het aandeel inwoners in deze gemeenten blijft tot 2030 ongeveer gelijk.
- De beroepsbevolking krimpt in Kapelle en Borsele naar verwachting relatief fors. In Noord-Beveland zien we nog een beperkte groei.
- Het aandeel banen in sectoren waar arbeidsmigranten primair in werkzaam zijn ligt relatief hoog in Reimerswaal, gevolgd door Kapelle en Borsele. Op Noord-Beveland ligt het aandeel iets lager (rond het regiogemiddelde), terwijl het aandeel banen in deze sectoren in Goes juist beneden het gemiddelde van de regio ligt. Dit hangt mede samen met het stedelijke karakter van Goes: het aandeel banen in de landbouw is hier beperkter en het aandeel banen in andere sectoren is groter. Tegelijkertijd is ook het totaal aantal banen in Goes (ruim 25.000) aanzienlijk groter dan in andere gemeenten (circa 10.000 of minder per gemeente).
- De tot stand gekomen verdeelsleutel leidt ertoe dat het aandeel arbeidsmigranten per gemeente naar verwachting dicht bij het aandeel inwoners per gemeente komt te liggen richting 2030. Voor gemeenten waar deze aandelen nu al relatief in balans zijn (Borsele, Kapelle en Noord-Beveland) is het verwacht aandeel arbeidsmigranten in 2030 gelijk aan het huidige aandeel. Voor Goes zien we een lichte verhoging van dit aandeel en voor Reimerswaal juist een lichte daling.

3 Uitgangspunten voor huisvestingsinitiatieven (kwalitatieve afstemming)

In aanvulling op afstemming over de kwantiteit ziet u ook het belang van kwalitatieve regionale afspraken. Enerzijds is dit wenselijk om ervoor te zorgen dat initiatieven voorzien in een redelijk basisniveau voor woonruimte voor arbeidsmigranten (en niet van te lage kwaliteit). Anderzijds moeten kwalitatieve afspraken versturende effecten op de regionale huisvestingsmarkt beperken, en er dus aan bijdragen dat huisvesting in de ene regiogemeente niet (aanzienlijk) aantrekkelijker/eenvoudiger te realiseren is dan in een andere regiogemeente. Ofwel: het creëren van een gelijk speelveld, door uitgangspunten en randvoorwaarden voor huisvesting regionaal af te spreken.

Maatwerk is mogelijk als het gaat om bestaande gebouwen en locaties die geschikt zijn te maken voor de huisvesting van arbeidsmigranten en die niet gelegen zijn in de kern of aan de rand van een kern, mits dit aan de voorkant regionaal wordt afgestemd.

In samenspraak zijn drie huisvestingscategorieën vastgesteld waarvoor kwalitatieve uitgangspunten op een rij zijn gezet. Het gaat om:

- Huisvesting in **reguliere woningen** (bestaande woningvoorraad).
- Huisvesting op **agrarische erven**. Hieronder wordt huisvesting door agrarische bedrijven op eigen terrein verstaan. Het gaat om agrarische bedrijven met een planologische bestemming 'Agrarisch', niet zijnde 'Agrarisch - Glastuinbouw'.
- Huisvesting in specifiek daarvoor bedoelde **huisvestingsvoorziening**. Dit zijn bijvoorbeeld semipermanente nieuwbouwvoorzieningen of getransformeerd bestaand vastgoed met als specifiek doel het huisvesten van arbeidsmigranten.

Hierna lichten we per categorie de overeengekomen kwalitatieve uitgangspunten toe.

3.1 Kwalitatieve uitgangspunten voor verblijf in reguliere woningen

In onderstaande tabel lichten we de kwalitatieve uitgangspunten voor huisvesting in **reguliere woningen** toe. Per kwalitatief aspect geven we telkens het overeengekomen uitgangspunt weer met eventuele bijbehorende toelichting. We gaan in op:

1. Het maximaal aantal personen per woning
2. Het maximaal aantal personen per slaapkamer
3. De verhouding tussen het aantal personen en het aantal basisvoorzieningen
4. Het belang en manier van registratie

Kwalitatief aspect	Uitgangspunt	Toelichting
1. Maximaal aantal personen per woning	4, bij onzelfstandige bewoning (kamerverhuur). Initiatieven voor woningen met meer dan vier kamers, worden gezien als omvorming tot kamerverhuurpand. Hiervoor gelden de uitgangspunten per eenheid zoals weergegeven bij 'huisvestingsvoorzieningen'.	Maximaal 4 personen zonder samenlevingsverband kan gelijkgesteld worden met een huishouden. Meer dan 4 personen alleen toestaan wanneer zij aantoonbaar samen een gezin vormen.
2. Verhouding personen / slaapkamer	1 persoon per slaapkamer, tenzij het aantoonbaar om een stel of bekenden van elkaar gaat die er beiden voor kiezen een slaapkamer te delen.	Ter voorkomen van 'gedwongen' een kamer delen met een onbekende (recht op privacy).
3. Verhouding personen / basisvoorziening	1 keuken en 1 badkamer, minimaal 1 toilet en 1 gezamenlijke woonruimte.	Dit hangt samen met het maximaal aantal personen per woning: in de praktijk zullen benoemde voorzieningen dus maximaal door 4 personen worden gedeeld, of één gezin.

4. Registratie	BRP/RNI conform landelijke wetgeving*. Daarnaast nachtregister door verhuurder voor controle/registratie. Verkennen kansen toeristenbelasting.	Toeristenbelasting interessant als prikkel (stimuleren inschrijven BRP), maar kan ook averechts uitwerken. Vereist verkenning.
----------------	--	--

* Bij een woonduur korter dan 4 maanden in Nederland kan men zich als niet-ingeschreven laten inschrijven (Registratie Niet-ingezetenen, RNI) om een Burgerservicenummer (BSN) te ontvangen. Bij een woonduur van 4 maanden of meer dient men zich als ingezetene te laten inschrijven in de Basisregistratie Personen (BRP).

3.2 Kwalitatieve uitgangspunten voor verblijf op agrarische erven

Huisvesting op agrarische erven (alleen voor de eigen bedrijfsvoering) kan op het eigen bedrijf en daarmee ook op afstand van de voorzieningen gebeuren (dus ook in het buitengebied). De omvang van de huisvesting is afhankelijk van de omvang van het bedrijf.

In onderstaande tabel lichten we de kwalitatieve uitgangspunten voor huisvesting op **agrarische erven** toe. Per kwalitatief aspect geven we telkens het overeengekomen uitgangspunt weer met eventuele bijbehorende toelichting. We gaan in op:

1. Toegestane te huisvesten doelgroep
2. Maximaal aantal personen per locatie
3. Verhouding personen per eenheid en per slaapkamer
4. Verhouding personen / basisvoorziening
5. Toegestane specifieke vormen van huisvesting op agrarisch erf
6. Het belang en manier van registratie

Kwalitatief aspect	Uitgangspunt	Toelichting
1. Toegestane te huisvesten doelgroep	Huisvesting arbeidsmigranten onder de categorie 'op agrarische erven' alleen toegestaan voor eigen onderneming en alleen indien sprake is van een agrarische planologische bestemming (niet zijnde glastuinbouw).*	t.b.v. gelijk speelveld voor andere initiatiefnemers
2. Maximaal aantal personen per locatie	Situationeel, alleen voor eigen gebruik (aspect 1).* Met een bovengrens van max. 1 persoon per hectare agrarisch perceel voor fruitteelt. Indien afwijking gewenst is moet initiatiefnemer aannemelijk maken dat aantal personen nodig zijn voor bedrijfsvoering. Eventuele bebouwing moet passend zijn binnen bestaande bouwvlakken.	Link gehuisveste personen met onderneming kan worden aangetoond via loonlijst.
3. Verhouding personen per eenheid en per slaapkamer	Maximaal 4 personen per eenheid (met eigen toegang), 1 persoon per slaapkamer, tenzij stel of bekenden.	Ter voorkomen van 'gedwongen' een kamer delen met een onbekende (recht op privacy). Gelijk aan uitgangspunt voor huisvesting in reguliere woningen.
4. Verhouding personen / basisvoorziening	1 keuken en 1 badkamer, minimaal 1 toilet en 1 gezamenlijke woonruimte.	Hangt samen met het maximaal aantal personen per eenheid: in de praktijk zullen benoemde voorzieningen dus maximaal door 4 personen worden gedeeld.

<p>5. Toegestane specifieke vormen van huisvesting op agrarisch erf</p>	<p>Huisvesting dient primair te worden georganiseerd in daarvoor bedoelde verblijfsvoorziening van (semi-)permanente bouw.</p> <p>Om pieken op te vangen is voor een beperkte periode (6 weken achtereenvolgend) ook toegestaan om een deel van de huisvesting te organiseren in hoogmobiele vormen zoals (sta)caravans. Tenten zijn niet toegestaan als huisvestingsvorm.</p> <p>Er kan per jaar maximaal sprake zijn van 2 piekperiodes van 6 weken, met een tussenperiode van ten minste 4 weken tussen einde van de eerste piekperiode en het begin van de tweede piekperiode**.</p>	<p>In lijn met streven naar hoogwaardige huisvesting in de regio. Aanvulling met flexibele vormen alleen tijdelijk, bijvoorbeeld tijdens oogstperiode.</p>
<p>6. Registratie</p>	<p>BRP/RNI conform landelijke wetgeving. Daarnaast nachtregister door verhuurder voor controle/registratie. Verkennen kansen toeristenbelasting.</p>	<p>Toeristenbelasting interessant als prikkel (stimuleren inschrijven BRP), maar kan ook averechts uitwerken. Vereist verkenning.</p>

* We merken hierbij op dat het niet per definitie is uitgesloten om meer huisvestingsplaatsen te realiseren dan nodig voor de eigen onderneming. Een dergelijk initiatief zal dan echter niet worden beoordeeld in de categorie 'huisvesting op agrarische erven' maar als een initiatief voor een 'reguliere huisvestingsvoorziening'. Zie hierna.

** Maatwerk in uitzonderlijke situaties is mogelijk, indien bedrijven kunnen aantonen dat hun seizoenspiek langer duurt, omdat zij meerdere producten telen. Maatwerk wordt regionaal afgestemd.

3.3 Kwalitatieve uitgangspunten voor verblijf in daarvoor bedoelde huisvestingsvoorziening (Grootschalige) huisvesting van arbeidsmigranten (voor derden) kan binnen het beleid zowel in de kern (in bestaand of nieuw vastgoed) plaatsvinden met een maximum van 50 personen en/of aan de rand van een kern (in bestaand of nieuw vastgoed) met een maximum van 200 personen. Aanvullend zijn er eisen gesteld aan de ruimtelijke inpassing, zoals parkeren op eigen terrein en voldoende beschikbaarheid van buitenruimte en ontsluiting.

In onderstaande tabel lichten we de kwalitatieve uitgangspunten voor huisvesting in een specifiek daarvoor bedoelde **huisvestingsvoorziening** toe. Per kwalitatief aspect geven we telkens het overeengekomen uitgangspunt weer met eventuele bijbehorende toelichting. We gaan in op:

1. Maximale omvang voorziening (aantal personen) in relatie tot locatie
2. Verhouding personen / slaapkamer
3. Verhouding personen / basisvoorziening
4. Minimale eisen beheer en toezicht
5. Minimale eisen ruimtelijke inpassing
6. Registratie

Kwalitatief aspect	Uitgangspunt	Toelichting
<p>1. Maximale omvang voorziening (aantal personen) in relatie tot locatie**</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maximaal 200 personen per locatie aan de rand van de woonkern, niet in het buitengebied.* • Binnen de woonkern maximaal 50 personen per locatie. 	<p>Aanvullend zijn er eisen aan de ruimtelijke inpassing (aspect 5).</p>

2. Verhouding personen per eenheid en per slaapkamer	Maximaal 4 personen per eenheid (met eigen toegang), 1 persoon per slaapkamer, tenzij stel of bekenden.	Ter voorkomen van 'gedwongen' een kamer delen met een onbekende (recht op privacy). Gelijk aan uitgangspunt voor huisvesting in reguliere woningen.
3. Verhouding personen / basisvoorziening	1 keuken en 1 badkamer, minimaal 1 toilet en 1 gezamenlijke woonruimte.	Hangt samen met het maximaal aantal personen per eenheid: in de praktijk zullen benoemde voorzieningen dus maximaal door 4 personen worden gedeeld.
4. Minimale eisen beheer en toezicht	<ul style="list-style-type: none"> • Aanspreekpunt 24/7 bereikbaar (telefonisch), meertalig. • Per complex is een meertalig huisreglement aanwezig (waaronder in elk geval in het Nederlands en Engels), met bijbehorende sancties. • Per complex wordt een beheerplan opgesteld door de eigenaar en ter goedkeuring aan het college voorgelegd. In het beheerplan is vastgelegd: <ul style="list-style-type: none"> ○ De wijze waarop 24/7 beheer, toezicht en bereikbaarheid (ook voor omwonenden) wordt georganiseerd. ○ De wijze van begeleiding en instructie van de huurders, waaronder de wijze waarop wordt opgetreden bij alcohol- en drugsgebruik en ongewenste situaties en/of omgangsvormen; ○ Het protocol bij incidenten; ○ De wijze waarop de exploitant de uitstroom van werknemers begeleidt die aangeven langer dan 4 maanden in de gemeente/regio De Bevelanden te willen wonen. 	
5. Minimale eisen ruimtelijke inpassing	<ul style="list-style-type: none"> • Locatie moet aansluitend zijn op woongebied.* • Uitsluitend parkeren op eigen terrein.** • Voldoende beschikbaarheid van buitenruimte (minimaal 2 m² per persoon)***. • Ontsluiting via een eigen ontsluitingsweg. • Opstellen ontwikkelplan: kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving van het totale huisvestingsconcept (minimaal oppervlakte en functie aanduidingen). Bij bestaand vastgoed: inzichtelijk maken welke panden beschikbaar komen en welke plannen hiervoor zijn. • Opstellen stedenbouwkundig plan: locatieanalyse met minimaal: aandacht voor de stedenbouwkundige context omgeving, multimodale bereikbaarheid, parkeeroplossing en vormgeving van de (recreatieve) buitenruimte(n). • Opstellen participatie- en communicatieplan: uitwerking van wijze waarop initiatiefnemer communiceert en draagvlak verwerft en de mate waarin hij of zij bereid is daarbij rekening te houden met de ruimtelijk relevante wensen van omwonenden, winkels of bedrijven in de directe omgeving. 	<p>* bedoeld is hier dat het op logische afstand van (dus dichtbij) het woongebied dient te zijn.</p> <p>** gemeenten kunnen aan de hand van de eigen parkeernota een nadere norm stellen.</p> <p>*** expliciet uitgewerkt in het stedenbouwkundig plan</p>
6. Registratie	BRP/RNI conform landelijke wetgeving. Daarnaast nachtregister door verhuurder voor controle/registratie. Verkennen kansen toeristenbelasting.	Toeristenbelasting interessant als prikkel (stimuleren inschrijven BRP), maar kan ook averechts uitwerken. Vereist verkenning.

* Tenzij agrarisch erf: dan valt initiatief onder categorie 'huisvesting op agrarische erven'. En tenzij voor vrijkomende agrarische bebouwing in omgevingsplan of bestemmingsplan een delegatie bevoegdheid is opgenomen voor gebruik voor huisvesting arbeidsmigranten.

De definitie 'aan de rand van een kern' luidt dat de locatie op logische afstand van (dus dichtbij) het woongebied dient te zijn. Het gaat er hier om dat een (grootschalige) logiesvoorzieningen (voor derden) niet op (te grote) afstand van de voorzieningen ligt.

4 Uitvoeren en monitoren gemaakte afspraken (procesmatige afstemming)

Naast het maken van kwantitatieve en kwalitatieve afspraken is het ook van belang als gemeenten gezamenlijk vast te leggen hoe invulling te geven aan deze afspraken en hoe deze te monitoren. Hierover hebben de Bevelandse gemeenten op een aantal thema's het volgende afgestemd:

- **Monitoring en evaluatie:** Jaarlijks vindt monitoring en evaluatie van het beleid plaats. Deze monitoring en evaluatie worden geagendeerd voor het overleg met de kerngroep en het Bestuurlijk Platform. Bij voortschrijdend inzicht kan het regionale beleid hierop worden aangevuld en/of aangepast. Ook in geval van (gemotiveerd) maatwerk op het regionale beleid zal dit voortijdig worden besproken in de werkgroep wonen en voorgelegd worden aan kerngroep en zo nodig Bestuurlijk Platform.
- **Handhaving:** regionaal beleid handhaving opstellen als vervolgactie naast kwantitatieve en kwalitatieve afspraken. Dit beleid kan worden gebaseerd op bestaand beleid in de gemeenten Borsele en Reimerswaal.
- **Dialoog:** in de werkgroepen wonen en werken wordt 'arbeidsmigrantenhuisvesting' een vast agendapunt. Zowel handhaving als monitoring wordt onder dit punt besproken. Voor monitoring van de kwantitatieve en kwalitatieve afspraken wordt een format opgesteld. Dit maakt uniforme monitoring en evaluatie in de hele regio mogelijk.
- Relatie met de **reguliere sociale voorraad:** werk maken van juiste informatievoorziening voor arbeidsmigranten over de mogelijkheid om (op termijn) bij de corporatie te gaan huren. Daarnaast (net als nu al gebeurt) in gesprek blijven met corporaties over druk op en inzet van de sociale huurvoorraad.
- Relatie met de **(kwetsbare delen van de) bestaande woningvoorraad:** niet specifiek voor arbeidsmigranten oplossingen zoeken in de bestaande voorraad, maar mogelijk volgen wel kansen uit toekomstig woonbeleid in relatie tot de kwetsbare bestaande voorraad.
- **Cirkelbeleid regionaal hanteren, straal gemeentelijk bepalen:** inzet op het regionaal gaan hanteren van cirkelbeleid. Afstanden kunnen per gemeente (en binnen gemeente per wijk/dorp) afgestemd worden.